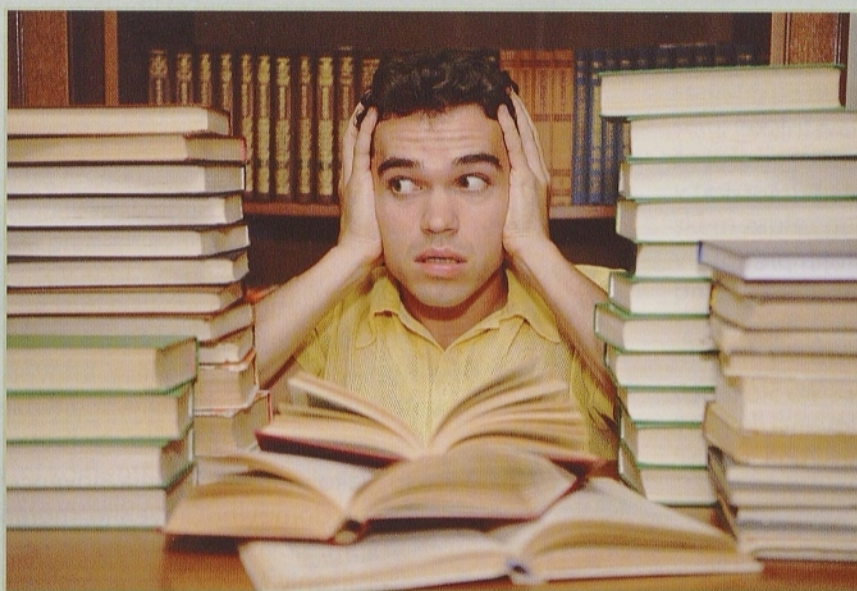

Zakaj delam vse zadnji trenutek?

obupujemo pred stranmi in stranmi zapiskov, ne pomislimo pa na to, da smo imeli mogoče veliko več časa na razpolago in bi nam lahko sprotno delo dalo boljše rezultate, ob tem pa morda tudi kaj več prostega časa. Bistvo je tu v organizaciji časa, ki ga imamo na razpolago, in v stoddstotnem posvečanju nalogi. Mobilni telefoni in druge elektronske naprave so namreč huda skušnjava, ki našo zbranost odmika od tega, s čimer bi se morali ukvarjati. Razlog za odlašanje je žal tudi ta, da se ljudje bojimo neuspehov in uspehov hkrati. Po eni strani se namreč bojimo, da bi bilo naše delo zavrženo, ker

»Če ne bi bilo zadnje minute, ne bi bilo nič storjeno,« bi lahko bilo vodilo sveta, v katerem živimo. Vsi smo se namreč zagotovo vsaj enkrat znašli v situaciji, ko smo imeli pred sabo cel kup nalog, ki smo jih morali opraviti v zelo kratkem času. In čeprav je bil ob tem napor veliko večji, kot bi bil, če bi se naloge lotili pravočasno, gotovo to ni bilo dovolj, da bi nas prepričalo, da bi se v prihodnje lotili dela prej.

Vsakodnevne dejavnosti in obveznosti v človeku ustvarjajo občutek, da mu vedno za vse primanjkuje časa, to pa ga privede do tega, da dela vse zadnji trenutek. Eden od glavnih razlogov za odlašanje je zagotovo ta, da dajemo določenim stvarim prednost, ne glede na to, če so pomembnejše ali ne. Pri tem se dogaja, da se pogosto lotimo dela, ko že pozabimo, za kaj je šlo, in zato porabimo veliko več energije, kot če bi se dela lotili takoj.

Tak primer predstavljajo zagotovo učenje in šolske obveznosti. Dan pred spraševanjem ali preverjanjem

ne bi bilo dovolj dobro, po drugi pa si ne želimo izstopati in biti edini, ki pokažemo, da nas res zanima, da bi bilo kaj opravljeno prej, kar bi nam dalo celo možnost, da vse skupaj izboljšamo pred določenim rokom.

Raziskave pravijo, da lahko človek spremeni vsakdanje navade v stotih dneh. To je sicer kar dolgo obdobje, če pa si nekdo res tega želi, ni nemogoče. Odlašanje torej ni nekaj, česar se ne moremo znebiti, treba je le biti dovolj prepričani, da to ni prav in se zato potruditi in sto dni zapored izpolnjevati obveznosti, komaj so nam predstavljene, saj bomo le tako lahko boljše uredili svoj čas in si privoščili uživanje v brezdelju oziroma posvečanju drugim dejavnosti, za katere nam drugače vedno primanjkuje časa. Ustvarimo si zato boljše geslo, se pravi: »Ne odlašajmo na jutri tega, kar lahko storimo danes.«

Neža Petaros

»Kako mladi slovenski rojaki iz Italije občutijo matično Slovenijo in kako bi lahko mlade bolje povezali z matično domovino?«

Namen tokratnega simpozija je ugotoviti, koliko danes mladi še cenijo »slovenskost«. Pod tem razumemo pripadnost slovenski kulturi, njenemu jeziku, povezovanju z rojaki v drugih državah. Radi bi ugotovili, kaj so glavni razlogi za povezovanje med mladimi in v kolikšni meri razumejo ali ocenjujejo takšno povezovanje za koristno oz. smiselno. Simpozij bo pripomogel k oblikovanju predstave, ki jo imajo mladi rojaki v Italiji o Sloveniji. Oblikovali bomo predloge o tem, kako bi mladim lahko bolj približali Slovenijo in na katerih področjih bi lahko naredili več, da bi bila Slovenija sama bolj prepoznavna med mladimi in bi jo mladi prepoznavali kot bolj zanimivo – zaradi dogodkov v Sloveniji, zaradi morebitnega nadaljevanja študija ali kasnejše zaposlitve.

Spoštovani, dober večer!

Čeprav danes predstavljam Mlade v odkrivanju skupnih poti MOSP ter skupino ZKB mladi, želim spregovoriti predvsem kot manjšinski človek.

Sem hči Slovenca iz Italije in Slovenke iz avstrijske Koroške.

Mojo slovenskost zaznamujeta tako Vstala Primorska kot Rož, Podjuna, Zila.

Moja slovenskost je rezultat odločitev mojih prednikov, ki so se zavestno odločali za to, da bodo otroke vpisovali k slovenskemu pouku ali popravljali poitalijancene priimke.

Moja identiteta je hibridna. Hibridna, ker smo Slovenci v Italiji plod spajanja dveh kultur. Smo Slovenci, ker so nas v to vzgojili: od poznavanja slovenskega jezika in slovenske kulture vse do navad in običajev. Smo pa tudi Italijani, ker naše življenje uravnavajo italijanski sistemi, šolski, upravni, socialni, in italijanski ritmi. Zato se večinoma najbolj doma počutimo na območju te hibridizacije in sredi nam podobnih ljudi.

Moja identiteta pa je dvojno hibridna, ker čustvujem primorsko temperamentno in še koroško melanholično. Redno se soočam tudi s koroško manjšinsko realnostjo, ki je še veliko bolj krhka in ranljiva kot naša.

Ko navijaš za kak svetovni šport, navijaš za Slovenijo ali za Italijo?

Eva Frandolic: Navijam večinoma za Italijo, ampak pri smučanju, teku na smučeh in smučarskih skokih navijam za Slovenijo.

Lisa Mainardis: Navijam predvsem za Italijo.

Zeno Meola: Nobeno od dveh.

Jakob Sancin: Za Italijo, ko gre za nogomet, za Slovenijo za vse ostale športe.

Veronika De Luisa: Za Slovenijo.

Ivana Kresevič: Navijam za Slovenijo.

Sofia Krevatin: Za Slovenijo.

Kako pogosto zahajaš v Slovenijo?

Eva: V Slovenijo zahajam velikokrat, saj imam tam babico.

Lisa: V Slovenijo zahajam večkrat.

Zeno: Skoraj vsak dan.

Jakob: Vsaj enkrat na teden.

Veronika: Vsaj enkrat na teden.

Ivana: Enkrat na teden.

Sofia: Skoraj vsak dan.

Ko razmišljam o tem, kako moja generacija Slovencev iz Italije dojema matično domovino Slovenijo, moram začeti z lastnim čutenjem. Slovenija je bila zame najprej Ljubljana in nova slikanica iz Konzorcija. Slovenija je bila kraj srečanj s širšo žlahto, z bratanci, s katerimi smo se morali potruditi že zato, da smo si razjasnili kdo hodi v kateri razred, po italijanskem, slovenskem ali avstrijskem šolskem sistemu. A če mi je bilo od otroštva jasno, da smo si Slovenci iz raznih krajev različni, sem se tega v polnosti zavedala le, ko sem se odločila za študij v Ljubljani.

„Aha, a prav iz Italije? Pa tako dobro govoriš slovensko!“ Moram priznati, da je bilo razočaranje pri tem, na začetku skoraj vsakodnevnem vprašanju veliko. Ne le, da moji kolegi na faksu večinoma niso vedeli za naš obstoj, bili so tudi sad drugačne družbe, v kateri sem se težko prepoznavala. In prav v prepoznavanju tiči zajec! Človek čuti za svoje to, v čemer se prepozna. Zamejci se nedvomno prepoznavamo v slovenski kulturi: Zdravljico prepevamo od osnovnošolskih dni, poznamo Sapramiško, Kečka in Mačka Murija, vsaj enkrat v življenju želimo prilesti na Triglav, z radovednostjo pričakujemo razglasitev Prešernovih nagradencev, v Planici ali pred ekrani ponosno vihramo s slovensko zastavo. A vprašanje je, v kolikšni meri se prepoznavamo v državi Sloveniji. Jo res čutimo za svojo matično državo?

Vse več zamejcev se po končani višji srednji šoli odloča

Kateri je tvoj najljubši slovenski pevec/pevka/zasedba iz Slovenije?

Eva: Nimam najljubšega pevca, skupine.

Lisa: ...

Zeno: Nihče.

Jakob: ...

Veronika: ...

Ivana: Ne sledim dosti, vsekakor mislim Kingstoni.

Sofia: Nikolovski.

za študij v Ljubljani, Kopru ali Mariboru. Razlogov za to je več: Slovenija res krasno skrbi za svoje učeče se mladince, študij je brezplačen, štipendija za zamejce pravi luksuz, boni razvajanje! V Sloveniji (razen izjem) ni vstopnih testov kot v Italiji, odločilna je zaključna ocena. Kako pa zamejski bruc ali brucka dojemata življenje v Sloveniji? Za večino študij v matični državi, vsaj na začetku, odgovarja občutkom, ki jih študentje doživljajo ob študiju v tujini. Različne so trgovine, hrana, urniki prehranjevanja, šolski sistem, način razmišljanja sošolcev in profesorjev. Večkrat se zamejec v Sloveniji počuti tudi jezikovno neprimeren: ponavadi ne zato, ker ne bi obvladal slovenske slovnice, pač pa, ker je naš pogovorni jezik bolj oddaljen od knjižnega, saj je sad jezikovnega stikanja italijanščine in slovenščine. Včasih nelagodje podkrepijo nepri-
merni komentarji na temo širokih vokalov, melodije govora ali kakega narečnega izraza. Kmalu zamejec v Ljubljani odkrije, da „ne vidim ure“ ne pomeni komaj čakam. Da so belilo, črtalo in lesenke kot prazgodovinske relikvije. Za prežvetje na faksu pa so ključne tuje trole, „džabe“ izpiti in, da si „skuliran“. Kdor premosti začetni šok in preživi prvo leto, pride počasi, obveznim predavanjem in kolokvijem navkljub, do diplome. Takrat pride trenutek, ko se človek vpraša: sem s svojo univerzitetno izobrazbo zadovoljen? Odvisno od fakultete. Kdor se vpiše na kako znanstveno, tehnološko, zdravstveno smer je ponavadi zadovoljen. Različna je ocena fakultet, ki se ukvarjajo s humanističnimi vedami. Italija je zibelka humanističnih ved in mi smo

produkt te družbe. Na višji srednji šoli smo nekateri imeli tudi starogrščino in latinščino, profesorji literature pa so pri rednih spraševanjih od nas zahtevali več predelanih strani kot nekateri profesorji literature na faksu v Ljubljani. Če se na fakulteti v Sloveniji prepogosto učimo iz podatkovsko suhoparnih in do kosti obranih skript se v Italiji učimo iz zajetnih knjig. Ker je važnejše, da študent usvoji razmišljanje, filozofijo, dušo, ki tiči za podatki. Osebnost si take univerze, ki vzpodbuja radovednost, kritično razmišljanje in znanje, bolj kot ob pravem času opravljene šolske obveznosti in prisotnost na vseh predavanjih, želim tudi v Sloveniji. In prav globoko razmišljujoče in razgledane posameznike potrebuje tudi država Slovenija.

Republika Slovenija, po starosti mladenka moje generacije, zaenkrat še ni uspela vzgojiti ljudi, ki bi bili politično čuteči. Preveč je prijateljev, ki mi pravijo, da bodo šli volit le za to, da ne bo ta kandidat zmagal že v prvem krogu, ali takih, ki, še huje, točno vedo, katero je njihovo stališče, pa ne gredo volit. Ker imajo stalno bivališče v selu, bogu za hrbtom, so pa čez vikend v Ljubljani. Ker se je lažje jeziti, da je v tej državi vse grozno. Zamejci se v tem ne prepoznavamo. Morda ker so v našem genetskem zapisu geni upornikov, morda zato, ker smo od višješolskih let imeli šolska zborovanja, manifestirali proti čudnim šolskim reformam in zasedali šolska poslopja. Nekdo je na svoj facebook zid po prvem krogu minulih predsedniških volitev zapisal, da je glede na odstotke udeležbe v Sloveniji glasovalo več zamejcev s slovenskim državljanstvom kot ostalih Slovencev. Mor-

da za to, ker smo od mladih nog navajeni, da če ne bomo nečesa storili mi, ne bo tega storil nihče. Vsak od nas je nenadomestljiv: nikogar drugega razen tebe ni, ki bi napisal članek, ki bi organiziral Prešernovo proslavo, ki bi spregovoril na Slovenskem kongresu! Šalim se. A vseeno je občutek predstavnika manjšine večkrat ta, še bolj, ko pridem na Koroško, ko so vsako leto vasi bolj prazne, ko starejši vaščani umirajo in z njimi slovenski zven in podoba vasi. Baje je bodočnost slovenske manjšine na Madžarskem še bolj črna. V zadnjem letu so koroški dijaki in študentje manifestirali za to, da bi bila slovenščina v statutu dežele Koroške omenjena kot uradni jezik. Za razliko od naše manjšine Korošci nimajo zaščitnega zakona z natančnimi zahtevami in določili. Imajo le 7. člen

avstrijske ustave, ki je tako natančno napisan, da nimajo niti vse slovenske vasi dvojezičnih tabel. Kako pa je stavkajočim dijakom pomagala matična država Slovenija? Medtem ko so Korošči prejšnjo pomlad želeli uradno zaščititi svojo lubo slovenščino, so v Ljubljani potekale debate o tem, da bi vendarle na univerzah pouk potekal v angleščini. Za te debate se je tudi v radijskih in televizijskih oddajah našlo dovolj prostora. Le kako bodo lahko slovenskemu pouku sledili tuji študentje? Zakaj bi se trudili s strokovno terminologijo jezika dvomilijonskega naroda, če tako ali tako za to, da smo uspešni v svetu, slovenske raziskave prevajamo v angleščino? Le zakaj se je vendar Trubar, pred petsto leti, potil s prevajanjem Biblije v ta kmečki jezik! Verjetno zato, da lahko slovenski glasbeniki s pop-rock scene izjavljajo, da pišejo v angleščini, ker „je v umetnosti slovenščino težko resno jemati“ (iz intervjuja Persons from porlock: V umetnosti je slovenščino težko resno jemati, objavljenega na spletni strani www.rtv slo.si, 15. september 2017).

Predlagam torej avtogeni trening. V najbližjem turističnem infopointu prosite za največji plakat. Zalepite si ga v sobo in vsak dan trikrat na glas preberite ifeelsLOVEnia. Ljubim Slovenijo. Ljubim slovenščino. Spet se hecam, a vseeno mislim resno. Slovenščine ne smemo vzljubiti, ker jo bodo ljubili drugi. Ljubiti jo moramo, ker nam dovoli misliti v dvojini, ker imamo sklone in rodilnik. Ker je naš materni jezik in ker je lepa! Lepa, ker imamo med vsemi slovanskimi jeziki Slovenci največ narečij – baje več kot 50! Da, prav tistih narečij, ki se jim Notranjci in asimilirani Ljubljčanji najbolj posmehujejo, ker „Toti Štajerci nič ne štekajo o ozkih in širokih vokalih“, ker „Kva pa je to za en jezik, prekmurščina!“. Mi, zamejci in Primorci, pa moramo biti srečni, ker „tok simpatično zvenimo, kot Italijani, sam da je skor slovenski!“ Ozave-stimo že enkrat to bogastvo in razvijmo spoštovanje do nas samih, da se otroci iz Slovenije, ki jih starši vpisujejo na celovško dvojezično gimnazijo, ne bodo več drznili posmehovati naglasu svojih koroških profesorjev. Srečo imamo, da živimo v času, ko ni več mej. V času, ko UNESCO in Evropska unija podpirata projekte vezane na nesnovno kulturno dediščino. V času, ko imajo šole dovolj prostora za projekte in nam tehnoloških pripomočkov ne manjka. Ustvarimo enotni, vseslovenski načrt za ohranjanje neizmerne bogastva naše kulturne dediščine. Zdaj. Saj se realnost manjšin močno spre-

minja. Velika mobilnost mladih pripomore k temu, da je vse več visokoizobraženih Slovencev po svetu. V slovenskih šolah v Italiji, a tudi na Koroškem, se izobražuje vse več otrok, ki slovensko govorijo le pri pouku ali slovenskih obšolskih dejavnostih. Doma nimajo slovenskih časopisov, ne poslušajo slovenskega radija ali televizije, nimajo polic polnih slovenskih knjig, ker njihovi starši zaenkrat slovenščine ne razumejo. Učitelji in mentorji se trudijo po najboljših močeh, a potrebujejo pomoč.

Potrebujemo enoten, celovit načrt vzpodbujanja rabe slovenskega jezika in razvoja slovenske kulture. Načrt narodnostne vzgoje. Potrebujemo ga pri nas, a tudi in predvsem pri vas, v matični Sloveniji. Zakaj? Zato, da me ne bodo več Slovenci vprašali, zakaj se mi v Italiji še tako trudimo, „kva pa pol, če se asimiliramo!“

Potrebujemo projekte, ki slovenske otroke čezmejno združujejo, ki jim omogočajo skupinsko delo in razvoj. Da ne bodo hodili na obisk k sošolcem v Trst kot v indijanski rezervat, kjer lahko vidijo zadnje primerke zaščitene skupnosti. Da bodo prišli zato, da bodo imeli več skupnih izkušenj, stikov in prijateljstev, s katerimi se bodo v slovenski kulturi in slovenski matični državi kot odrasli lažje in v večji meri prepoznali.

Potrebujemo odlične pedagoge, univerzo, ki razpira krila znanja.

Potrebujemo dobre pesnike in pisatelje, dobre zgodbe in knjige!

Potrebujemo dobre igralce, pevce, dirigente in režiserje. Da se bomo večkrat veselili kulturnih slovenskih prodorov, ne le športnih, potrebujemo več investicij v kulturo.

Potrebujemo samozavest naroda, ki si samostojno kroji svojo prihodnost.

Zaščito terana, gorenjke, kranjskih klobas, avtohtonih sadnih sort. Potrebujemo slovenska podjetja in inovativne projekte, ki bodo mladim dajali možnost, da lahko ostanejo doma.

Potrebujemo, da o nas manjšincih večkrat spregovorite v vaših medijih. Da novinarji vedo za slovenski Trst, Videm, Celovec in Špeter.

Potrebujemo, da se občasno vmešate v notranjo politiko sosedov in se postavite za nas, saj z uveljavljanjem naših pravic uveljavljamo pravice slovenskega naroda. Potrebujemo, da slovenske kraje izven meja Republike Slovenije postavite na vaš miselni zemljevid slovenskih dežel in z njimi ozavestite tudi Lepo Vido, Mesto v Pristanu, čupe, Krivopete, Vinograd rimske cesarice, Joba, zadnjega slovenskega konja in karantanski kamen!

Potrebujemo, da dvomilijonski narod ozavešči svojo zgodovino in nas ne obravnava kot mitološka bitja, ki baje še vedno živijo v župah in ob pravi luni spet spregovorijo slovensko, ampak kot Slovence, ki smo del iste narodne skupnosti.

Kateri je tvoj najljubši slovenski športnik?

Eva: Navijam za Petra Prevca, ampak sledim tudi teknam Klemna Čebulja, čeprav igra v italijanski odbojarski prvi ligi in sicer v Milanu.

Lisa: Gotovo Tina Maze.

Zeno: ...

Jakob: Tina Maze in Goran Dragič

Veronika: Luka Dončić.

Ivana: Goran Dragič.

Sofia: Peter Prevč.

Lucija Tavčar

PO POSVETU SVETOVNEGA SLOVENSKEGA KONGRESA

Kako mladi občutimo Slovenijo: od Dragiča in Dončiča do ... občutka narodnostne pripadnosti

Kako mladi Slovenci iz Italije občutijo matično Slovenijo in kako bi jih lahko bolje povezali z matično domovino? Na to temo so odgovarjali mladi in manj mladi razpravljalci, ki jih je Svetovni slovenski kongres v sodelovanju z nekaterimi zamejskimi organizacijami in društvi povabil med govornike 14. strokovno-znanstvenega posveta Ko ni več meja. Ta je bil v petek, 10. novembra, v dvorani ZKB na Opčinah.

Glavne referate so podali ravnatelj Slovenskega raziskovalnega inštituta Devan Jagodic, ki je na podlagi empiričnih raziskav ugotovil, da mladi ne občutijo več enotnega slovenskega prostora tako, kot njihovi starši. Višja svetovalka za slovenske šole v Italiji Andreja Duhovnik Antoni je izpostavila, da je vpis otrok iz neslovensko govorečih šol v slovenske šole sicer velik izziv za šolnike, starše in vse, ki so povezani s tem svetom, po drugi strani, pa je to velika pridobitev. Predsednik ZSŠDI Ivan Peterlin je bil zelo kritičen do Slovencev iz Slovenije: »O nas vedo malo, včasih skoraj nič,« je dejal. Peterlin je ugotavljal, da mladi danes občutijo Slovenijo povsem drugače, kot so bili vajeni v preteklosti, in da je ne več občutijo za svojo. Vprašal se je, kaj bi bilo treba storiti, da bi se to stanje spremenilo. Delne odgovore na to so mu ponudili mladi razpravljalci. To so bili Lucija Tavčar, predstavnik MOSP-a in Mladih ZKB, ki je požela najdaljši aplavz (njen poseg objavljamo v Rasti), Simon Peter Leban za Slovensko zamejsko skavtsko organizacijo, Karen Ulian za Zvezo slovenske katoliške prosvete v Gorici, Martin Lissiach za SKGZ, Andrej Marušič za tabornike Rodu modrega vala in Andrej Gruden za start-up podjetja.

Še sami smo se hoteli prepircati, kako mladi občutijo Slovenijo, če jo čutijo za svojo, če so povezani s tem, kar se v Sloveniji dogaja. Opravili smo majhno anketico med prijatelji višješolci. Tu so rezultati:

Katere volitve so bile novembra v Sloveniji? Kdo je zmagal?

Eva: Mislim, da je bil drugi krog volitev za predsednika države ...

Lisa: Ne bi vedela, ker nisem temu sledila.

Zeno: Ne sledim slovenski politiki.

Jakob: Ne sledim slovenski politiki.

Veronika: Volitve za predsednika države.

Ivana: Volitve za predsednika države. Zmagal je Pahor z 52% proti 48%, ki jih je zbral Šarec.

Sofia: Ne vem.

Koliko osebnih prijateljev imaš v Sloveniji?

Eva: Ne, jih nimam veliko.

Lisa: Na žalost zelo malo.

Zeno: Približno 20.

Jakob: Veliko.

Veronika: Približno 5, morda sem koga pozabila

Ivana: Malo.

Sofia: Dosti.

Ko te vprašajo, katera je tvoja domovina, kaj odgovoriš-Slovenija ali Italija?

Eva: Jim skušam razložiti, da pripadam slovenski manjšini v Italiji.

Lisa: Italija.

Zeno: Uff, ta je težka. Rekel bi Slovenija.

Jakob: Odgovorim da sem Italijan, ki pa govori slovensko.

Veronika: Slovenija.

Ivana: Slovenija! Živim v Italiji, a se čutim Slovenka.

Sofia: Slovenija in Italija, oboje, saj živim na Krasu.

Odgovore je zbrala **Giorgia Sinigoi**

Ne samo gledališče

Knjiga *Le avventure di Numero Primo* (Avanture Numera Prima), ki jo je letos napisal Pierpaolo Paolini z Gianfrancom Bettinom, je dočakala tudi uprizoritev v tržaškem gledališču Rossetti v sredo, 18. oktobra 2017. Paolini je predstavo ponavljal še nekaj dni. Čeprav se je premierna predstava začela z nerodnostjo, jecljanjem, zatikanjem, je začetna trema kmalu splahnela in iz nje je prikukal pravi Paolini, ki je z velikim prizadevanjem navsezadnje le speljal predvideni monolog.

Neka ženska preko Facebooka kontaktira Ettoreja, samskega moškega. Ettore spada med povprečneže, vendar pa ima kot vsi Paolinijevi junaki značajske posebnosti. Po poklicu je fotograf; njegov fotografski aparat ga kot po navadi čaka v hladilniku skupaj s pivom in nekaj hrane. Ženska, ki mu piše pod anonimnim vzdevkom Tekné, bi Ettoreju želela vsiliti svojega sina Numera Prima - Prvega. Mati je namreč na smrtni postelji in bo kmalu izdihnila ter je v Ettoreju prepoznala primernega očima. Ali lahko Ettore odkloni tak paničen klic matere? Otroka naj bi prevzel v bližnjem zabaviščnem parku. Otrok pride samostojno k novemu očetu in se z avtom odpeljeta nazaj v Furlansko nižino, kjer domuje Ettore. Primo se tu 'pase' po bližnjem gozdu in po okolici, zgleda, da si je ustvaril določene poti, ki se jih strogo drži, in improvizira hojo po njih. Kot mravlje

ali – kot namigne Paolini – biti; to so neznatni električni impulzi, ki se po spletnih poteh popolnoma nepredvidljivo premikajo in se večkrat zgodi, da spremenijo pot in se zaradi tega kakšen bit izgubi po poti. Primo ima tudi zelo močen čut za naravo in za vse, kar ga obdaja. Paolini opisuje v tem delu pravo utopijo, v kateri obstajajo 3D-tiskalniki za žive predmete, in tovarne, ki izdelujejo obstojen sneg. Prav s pomočjo enega izmed teh strojev uspe Ettoreju podariti Primu toliko zaželeno kozo, ki jo naroči kar preko spleta in jo namesti v svoje stanovanje. Kmalu spozna, da ima Primo zelo razvit čut za sobivanje z drugimi, je družaben, čustven in prilagodljiv. Spoprijatelji se z Romom, v šoli je najboljši v razredu, njegovi možganski procesorji se

vsak dan razvijajo in večajo. Prav s pomočjo Romov uspe Primu zbežati pred zasledovalci, ki ga po ukazu Arke, umetne inteligence, morajo ujeti za vsako ceno. Primo pa jim vsakič uide ...

Nestrpno pričakovan je dan odprtja beneške tovarne netaljivega ledu in snega, ki bo zasnežila beneško laguno. Ettore in Primo sta med milijonsko množico, ki se tistega dne gnete po Benetkah. Arkina vojska omogoči pobeg vseh miši iz greznic, golobi pa se hlastno poženejo nanje. Kri škropi na vse strani, v splošni zmedi pa naenkrat Prima ni več. Monolog se zaključí s posegom Tekné, ki se izkaže za drugo, skrivno Arke. Primo je namreč pobegli eksperiment.

Predstavo bi si še enkrat ogledal, ker je Paolini zapleteno, a linearno vsebino spretno popestril s kabaretsko in situacijsko komiko. Dan po premieri, ko smo z njim klepetali na tiskovni konferenci, se je Paolini spretno izmikal našim vprašanjem o bodočih načrtih. Videti pa je bilo, da se svojemu delu posveča z ljubeznijo. Podaril nam je tudi kakšno filozofsko misel, ki jo je vsekakor podal s humorjem. Pripovedoval nam je o začetkih njegove kariere in zvedeli smo, da je izbral gledališče, da bi ušel bulizmu. Name je naredil zelo dober vtis, na koncu pa ni manjkal običajni selfie.

Pierpaolo Paolini pozira z avtorjem članka Jernejem Močnikom.

Jernej Močnik

MINI. ŽIVOST TRENUTKA

Ime in priimek: **Nicole Rende**

Doma sem: **iz Škednja**

Obiskujem: **5. UFM Žiga Zois**

V prostem času: **plešem in učim ples otroke, poslušam glasbo, berem**

Avtor, po katerem se v glavnem zgle-
dujem: **Paolo Coehlo**

Ko bom »velika«, bom: **še ne vem**

časopise, knjige, revije ali katero
drugo publikacijo: **včasih Internazi-
onale in Primorski dnevnik**

Najljubša književna zvrst: **roman**

(pripravila Veronika Bordon)

Iskala sem te med ljudmi,
med anonimnimi obrazi, ki so me obdajali.
Nisem te našla in v mestnem kaosu sem se čutila sama.
Na ulici, natrpani z ljudmi, me je trpinčila šumeča, neznosna tišina.
Kam naj grem, sem se vprašala.
Kje si, sem zakričala.
Nič. Še naprej tišina. Tišina in oblaki.
Srce je jokalo, ker tebe ni bilo,
Zgubljena in obupana sem se vdala.
Svobodna, a brez razloga za življenje.
Praznina.
Gnus.
Neurje.
Vino.
Strah.
Življenje.
Čes.
Smrt.
Na robu prepada sem te srečala.
Zasijalo je sonce.
Rešil si me. Ti edini odrešitelj.
In prosila sem te, da me ne zapustiš.
Si me slišal?
Zaljubljena v tvoj božji nasmeh, se vstala.
Ti me vodiš po življenjski poti, vse do konca, vse do smrti.

1. nagrada za poezijo na literarnem natečaju Slovenskega kulturnega kluba

Utemeljitev: Gre za spretno oblikovano pesem v prozi, v kateri avtorica izraža iskanje ljubezni in smisla v sodobnem urbanem svetu. Občutja praznine in strahu se nalagajo v dramatičnih eliptičnih stavkih, dokler se v sklepnem delu življenjska perspektiva ne osmisli zaradi odrešujoče luči ljubljene osebe. Samostalniško izražanje se umakne moči glagola, ki izraža aktivno življenjsko držo in delovanje.

Literarni natečaj SKK 2017 - 2018

Slovenski kulturni klub tudi letos razpisuje tradicionalni literarni natečaj za mlade višješolce, stare od 13 do 19 let.

Rok za oddajo prispevkov bo zapadel **8. februarja 2018**, na Prešernov dan.

Svoje prispevke lahko pošljete na naslov: Slovenski kulturni klub (s pripisom: "za literarni natečaj"), ul. Donizetti 3, 34100 Trst. Literarni prispevki morajo biti podpisani le s šifro ali psevdonimom, v ločeno zaprto kuverto z isto šifro ali psevdonimom pa naj avtor priloži ime in priimek, naslov, letnik rojstva, telefonsko številko in e-mail ter šolo.

Vaša starejša sestra Brina Bakhita svetuje

Zobni aparat: strah in trepet mladih, a dobra naložba za bodočnost!

Živio, bratci in sestrice!
Nasmeh, sproščenost, lahkotnost, (samo) ironija. Kako pozitivno boste delovali, če se boste oborožili z vsem naštetim! Nasmeh v vseh kulturah zaznavamo kot znak odprtosti in naklonjenosti. Zato so nasmejane osebe bolj priljubljene in imajo običajno več prijateljev. Vsakdo namreč najprej išče bližino nekoga, ki mu izkazuje odprtost. Nasprotno, če pri neki osebi čuti zaprtost do drugih ali celo zid, se mu bo težko približal – razen če ne bo imel kakih drugih vzgibov ali motivacij.

Zadnjič smo govorili o tem, da je lahko ovira k sproščnemu nasmehu vaša plahost in nesamozavest. Svetovala sem vam, da delate na sebi in da vadite tudi tako, da »igrate vlogo« sproščene in nasmejane osebe. Počasi počasi bo tudi to lahko pomagalo, kot smo videli zadnjič.

Sedaj pa se moram dotakniti še ene boleče točke: med razlogi, ki mlade pogosto omejujejo, da bi si privoščili lep, sproščen nasmehov so – so krivi zobje! Ojoj, kakšna huda ovira so lahko zobje z nepravilnostmi – tudi oziroma predvsem s psihološkega vidika! Vedite namreč to, da je vaš nasmeh lahko tudi z ne ravno perfektno razvrščenimi zobki sijajno lep in prikupen! Dovolj, da je iskren, spontan in nežen (o nežnosti pa kdaj drugič bolj poglobljeno, saj je za dekleta izjemno učinkovito orožje privlačnosti!). A če sami niste prepričani, da je vaš nasmeh lahko prav šarmanten tudi s krivimi zobmi, če ste si sami v svoji glavi dopovedali, da temu ni tako, ker

se sramujete svojega neperfektnega nasmeha, potem je tu treba ugotoviti dvoje: prvič, da je to vsekakor vaš osebni psihološki problem (sami ste se prepričali, da vaš nasmeh ni lep) in drugič, da boste to oviro lahko najlažje odpravili na najbolj drastičen način: z aparatom za zobe!

Hja, dobro ste prebrali! Iz lastne osebne izkušnje vam povem, da je aparat za zobe INVESTICIJA za vašo bodočnost. Sama sem se šele v študentskih letih odločila za zobni aparat in vam povem, da mi je spremenil življenje! No, jaz sem imela srečo, ker je bilo dovolj, da sem nosila snemljivega ... Če pa vas straši to, da vam bodo namestili fiksne, vedite, prvič, da obstajajo tudi sodobni »nevidni« fiksni aparati, ki jih komajda opaziš, drugič, da se vsekakor tudi za dobo, ko ga boste morali nositi, splača vašega žrtvovanja, ker se bo potem povsem obrestovalo v pridobitvi neskončne doze samozavesti in sproščenosti!

K temu, da je nasmeh iskren in da govorica telesa tudi drugače priča o vaši spontanosti, pa ne bodo pripomogla samo vaša usta – z lepo razvrščenimi zobmi, pa s tem, da ustnice ne bodo stisnjene in da bodo obrnjene navzgor (in ne navzdol, kar bi lahko bil znak o neiskrenem nasmehu), pač pa celotna mimika vašega obraza. Pri tem bodo oči odigrale izjemno pomembno vlogo. A o tem v prihodnji izdaji Rasti.

Do tedaj se imejte čim lepše in bodite srečni!

Brina Bakhita

(lahko mi pišete na brinabakhita@gmail.com)